

POEZIJA

SAULĖTEKIS

- Jau šviesi saulė apišvietė žemę,
Ir vidūnaktįj laukai ažutemę
    Buvo jau skaidraus kaip mėlynas dangus.
    Gegužės rytas! Oras tykus, drangus.
- 5 Rugiai žaliuoja ir miškai išsprogę,
    Sidabro rasa lapeliai sagyti.
    Teką par pievas upeliai rangyti.
Skregždė ir žvirblis apleidė pastogę.
*
- Voversys čilba, padangėn nuskridęs,
10 Sveikina saulę tekančią išvydęs.
    Beržynai balsu lakštingalių siaudžia
    Puikiai ir skambiai, kad net širdis griaudžia.
Pulkelis ančių po Šventupį plauko,
    Te storalūpis vilks sėdi pušyne,
15 Bėgioja kiškis pakrūmėj kemsyne,
Čia jaučiai minas baubdami ant lauko.
*
- Ilgus šešėlius aukšti kalnai kloja,
    Viršus jų blizga, čia pat ir Šventoja:
    Te žuvys pūkši, žydai sielius varo,
20 Čia kaulus renka vargdienėliai dvaro.
Ach, kaip tai gražus puikus akiveizdas¹!
Ausyse užia ir dūšių² ramina,
Kad visa linksmi pasaulė garbina
Visagalybę Aukščiausios Apveizdos.
*
- 25 Kokia tada mañ ramybė apsiautė,
Kokią saldybę dūšia mano jautė,
    Negali liežuvis išvest ant aiškybės,
    Nes neturi žodžių teip didžios galybės.
Atsiduksėjau, širdis sudrebėjo,
30 Jaučiau didybę Dievo ir galybę,
Dovanas del mum, mūsų nevertybę, –

¹ Reginys. (Čia ir toliau paaiškinimai red.)

² Sielą.

Saldžios iš akių ašaros birėjo.

A. B.

PASVEIKINIMAS DIENOJ VARDUVIŲ BROLIO VIEŠPATYJ KLEMENSO

- Broli mieliausias tarp visų lietuvių!
Koks gi šioj šventėj laimingų varduvių,
Koks galės dorai pasveikint Tau³ žodis?
Ir kas gi dorai šlovę Tau parodys?!
- ⁵ Samprastė⁴ silpna, par tamsi, par jauna,
Žodžių del dūšios⁵ pajautos negauna.
Nes teip man šiandien ir ramu, ir miela,
Tartum persekė laimia širdis čiela⁶,
Tartum ūkanos nuo dūšios nukrito,
- ¹⁰ Tartum joj laisvė dangiška prašvito.
Tai su kokiuo gi reikšiu geisles⁷ mantu,
Kad žodžiais kalbos dūšios nesuprantu.
Stambam liežuvyj užpainioklė tokia,
Kad reikšt nemoka, ką širdis suvokia.
- ¹⁵ Nevėdindamas karščiausių pajautų,
Nešu Tau širdį, jom pilnai prikrautą,
Draugystės ranką ir tarnystės kaktą.
Geidžiu nuo Dievo gaut Tau mokslo raktą,
Suskambini kankliais mūsų žemės garso,
- ²⁰ Idant Lietuva iš ilgo ir skerso
Iš Tavo giesmės dangiškų prajėvų⁸
Pažintų darbus senuolių ir tėvų
Ir šventais žodžiais garbindama Kristų
Meiliai minėtų savo Citaristą.
- ²⁵ – Apsvilkus dvasia ir dangiška šviesa
Sutraukyt kliūčias pusgalvių ir biesų.
– Baisum Bažnyčios iš šventųjų vietų
Pabudint visą apjakusį⁹ svieta,
Nuplėšt nuo dūšių apidarus grieko¹⁰,
- ³⁰ Apčystyt¹¹ širdis, kad negeistų nieko,
Tik Dievo garbės; ir del Jo malonės

---

³ Tave.

⁴ Supratimas.

⁵ Sielos.

⁶ Visa.

⁷ Norus.

⁸ Pasakojimų apie nuostabius dalykus.

⁹ Apakusį.

¹⁰ Nuodėmės.

¹¹ Apvalyti.

Norą Jo šventą išpildytų žmonės.
– Ė dirvoj Jezaus kad pabaigsi darbą,
Gaut nuo Viešpaties užmokesnio skarbą¹²,
³⁵ Katras neplėksta anei surūdija,
Nei sukirmija, nei vagio nebijo.
Ašaras, vargus, prakaitą ir kraują
Nušluosčius, danguj gaut linksmybę naują.
Užrašyt vardą ir danguj, ir Ryme¹³
⁴⁰ Ir gaut ant kaktos avinėlio žymę,
Garbės vainiką ir galybės sparnus
Klemensui, Broliui, trokšta tikras tarnas.

A. B.

AD EUNDEM

Tavieji žodžiai labai man pamėgo,
Dėkui Tau, broli, kad nuo mañ¹⁴, purlėgo¹⁵,
Priėmei ženklą troškimo širdingo
Ir gero žodžio, dūšiai¹⁶ reikalingo,
⁵ Nepaniekinai (kad nebūt man sunku)
Ir neatstūmei atagalia ranka.
Oi mėgsta mėgsta man Tavo draugystė,
Oi trokštu trokštu kasryt Taū¹⁷ išvystie,
Kasdien su Tavim pasivaikštinėt,
¹⁰ Keletą žodžių nuo Tavę girdėt.
Ir Tavo rankos sudėt širdies našta
Draugiškoj kalboj apie gimties kraštą.
Ir darbus Dievo su Jo šventa baimia,
Ir savo skausmus aimanų, nelaimių.
¹⁵ Visus krislelius nuo dūšios nuplaust,
Vakaro ranką širdingai suspaust.
Ir maldos mete po Dievo akim
Mislyt¹⁸ ir melsties draugia su Tavim.
Su Tavim drauge Dievui garbę duot
²⁰ Ir naktyj miegant apie Taū¹⁹ sapnuot.
Su Tavim perbėgt linksma puse vaido,
Kur tamsios dūšioj niaukos²⁰ išsisklaido;

---

¹² Turta.

¹³ Romoje.

¹⁴ Nuo manęs.

¹⁵ Vargšo.

¹⁶ Dvasiai, sielai.

¹⁷ Tave.

¹⁸ Mąstyti.

¹⁹ Apie tave.

²⁰ Apniukimas.

Ir iš nuoliūdos šašuolėčio²¹ kreivo,
Aikšdama skaišti viškai²² nusiblaivo.
²⁵ Su Tavim drauge širdyj tampa saldu
Ir dūšia karščiau išpasako malda,
Karštesnė širdin meilė Dievo krinta:
Oi, tikra mūsų draugystė ir šventa,
Nes ana Dieve ir del Dievo žydi,
³⁰ Ir visus myli – niekam nepavydi.

Neduok pagirties giesmei mano tuščiai
Ir neblokšk kanklių lietuviškų rūščiai,
Bo kas gi skambint teip kaip Tu galėtų
Ir Lietuvos natą teip lengvai antspėtų.
³⁵ Skambink, kad balsai giesmės Tavo švęsti
Primintų broliam dangaus karalystę.
Ir garsas Lietuvos būt girdėtas toli,
Ir palinksmintų tikrą Tavo brolij.

A. B.

d. 30 lapkričio 1856 m. Varniuos

GIESMĖ

*Del išprašymo padėjimo Dievo
pagundų mete ir visokių priepuolių*

1.
Viešpatie, Taviap šaukiams giluman parsmege,
Gelbėk mum, šitai skęstam, Tu gi, Dieve, miegi.
Šitai vilnios pagundų iš visur patvino,
Nei kelio, nei ratunkų²³ dūšia²⁴ nebežino.
2.
⁵ Šitai vėjai pageidų paskėlė, sujudo.
Menką mūsų laivelį skandena ir žudo,
Vilnios, vilnios ir vilnios iš visur be galo,
Štai širdys mum sustingo ir veidai nubalo.
3.
Kelkis, Viešpatie! kelkis, liepk tvanam nutilti,
¹⁰ Sugražink mum pakajų²⁵, malonę ir viltį,
Ištiesk dešinę Tavo, klausys sutvėrimai,

---

²¹ Iš nuliūdimo šešelio.

²² Visišškai.

²³ Išeičių.

²⁴ Siela.

²⁵ Ramybę.

Nutils vėjai ir visi oro sujudimai.

4.

Argi Tau nebemeilauš darbai rankų Tavo?

Argi už mus nelėjai²⁶ švento kraujo savo?

¹⁵ Argi ne mum atvėrei dangaus karalystę?

Del to argi daleisi šiuos tvanuos paskęsti.

5.

Kelkis, Viešpatie! kelkis, išgirsk balsą mūsų,

Būk tiktai terpu mūsų, su Taū bus mum drąsu;

Būk tiktai terpu mūsų, tikrų katalikų,

²⁰ Išblaškyk visas vainas²⁷, bus visiškai tyku.

6.

Gana, mūsų silpnybėj nebegalim kęsti,

Gelbėk mum, Tėve, gelbėk par mylaširdystę,

Par šventą savo kančią, kryžių Kalvarijos,

Par sopulius Švenčiausios Motinos Marijos.

7.

²⁵ Par nuopelnus šventųjų ir maldas teisųjų

Gelbėk mum, Tėve, gelbėk iš tvanų baisųjų,

Tavyj tik mūsų viltis, drąsmė ir patieka²⁸.

Jeigu Tu mum apleistum – kas gi mum belieka?

8.

Suspaudoj ant Taū puolam, nuoširdžiai Taū šaukiam,

³⁰ Atsidedam ant Tavę ir pagelbos laukiam.

Duok šviesą dūšiom mūsų, tamsybes išvedęs,

Sutrink visas pagundas, loska²⁹ mum aprėdęs.

9.

Šviesk žemėj, duok teisybę, kad būt darbai tiesi,

Nes esam žeme dyka, pakol mum apšviesi,

³⁵ Vesk mum par marę svieto, neduodams nuskęsti,

Duok mum poilsio kraštą – dangaus karalystę.

Amen.

KNYGOS MALDA

Kas knygą skaito del grožio,

Dykų mislių³⁰ viduj pilnas,

Iš to žmogaus lyg iš ožio

Anei pieno, anei vilnos.

⁵ Ir su knyga gali snaust,

---

²⁶ Neliejai.

²⁷ Visus karus.

²⁸ Paguoda.

²⁹ Malone.

³⁰ Tuščių minčių.

Apsunkimu susispaust,
Bjaurion mislion širdj džiaut,
Dangaus vietoj peklę gaut.

Jei ne širdyj, tik akyse
¹⁰ Iš knygos maldą skaitysi,
Visur misliom išsisklaidžius,
Šaudydamas varnas, gaidžius,

Tavo malda nieku bus,
Gražus metas dykai žus.
¹⁵ Širdis lockos³¹ nepajus,
Do ir dūšia griekan³² klius.

Emant knygą pamesk niekus,
Mislia pereik savo griekus.
Bark saũ už darbus nedorus,
²⁰ Budink savyj gerus norus,

Ir gailysta širdj trink,
Dūšios maldos žodžiais tvink:
Tada Dievas išklausys,
Dievo locka širdj švęs.

1858 m. Anykščiuos

TEIP SAU GIESMĖGALIS

Trąši žolė pievoj želia,
Aukštyn žiedą linksmai kelia,
Giedra žiedą suvytina,
Rasa žiedą atgaivina.
⁵ Dievo žodis širdin krinta,
Trąšiai auga sėklė šventa.
Svietas³³ sėklę suvytina,
Malda sėklę atgaivina.
Svietas, velnias, kūnas kartu
¹⁰ Lyg viesulai žmogų vartą.
Kas su kožnu³⁴ vėju plūsta,
Tas paklysta, klumpa, žūsta.
Ė kas stiprai Dievo turis,

---

³¹ Malonės.

³² Siela į nuodėmę.

³³ Pasaulis.

³⁴ Kiekvienu.

To ir peklės neveiks durys.
15 Malda lūpų vėju nyksta,
Tikra malda širdyj dygsta.

Kas visa daro su Dievu,
Tas širdj žeidžia lyg pievą.
Neleisdamas džiovos niekų
20 Turi laimę ir patieką³⁵,
Turi širdyj tikrą maldą;
Tokiam melsties ramu saldu.

1858 m. Anykščiai

LAIMĖTINI DAIKTAI

Maža knyga – trumpas jos raštas:
Krūvoj pradžia, vidurys, kraštas.
Do trumpesnis knygos lapelis,
Do trumpesnis vienas žodelis.
5 Iš žodelių knyga sudėta
Dvasios Šventos pamokslais šviečia,
Kaip grūdeliais dirva ašsėta
Vasarojaus, rugio ir kviečio,
Žaliom vilniom ant viso lauko
10 Tykus vėjas po varpas plauko.
Kas par žodžius pavirš nuraira³⁶,
Tam ir knygą perskaičius visą
Dūšia esti žabala³⁷, žvaira:
– Ne kožnoj³⁸ rast išgėrus misą³⁹!..
15 Visas mokslas neišmieruotas⁴⁰,
Visos žinios nesurokuotos⁴¹
Visam sviete mariom patvino,
Dievas vienas visas sužino.
Tik naudingos ir išganingos
20 Žmogui žinios yr reikalingos.
Tam, kas nori moksle prašvistie,
Ne par viršų tiktai rairėti,
Reikia kožnam žodelyj knistie,
Kokie mokslo grūdai intsėti.

---

³⁵ Paguodą.

³⁶ Paviršiumi nueina.

³⁷ Akla.

³⁸ Ne kiekvienoj.

³⁹ Nuopilą alui nuo salyklo.

⁴⁰ Neišmatuotas.

⁴¹ Nesuskaičiuotos.

25 Persodintie duodu aš rodą⁴²
Savo širdin Dievo rasodą⁴³,
Ir palaistyt, ir aptaisytie,
Ė kai prigis, toliau skaitytie.
Prisodins iš tų laiškelių
30 Pilna širdis Dievo žodelių.
Ė lig pačios smerties adynos⁴⁴
Medžian išaugš kožnas žolynas.
Dangaus paukščiai, lesdami vaisių,
Ramins smerties valandą baisią.
35 Trumpi metai, trumpesnė diena,
Do trumpesnė valanda viena.
Iš valandų, dienų ir metų
Gyvenimas trumpas teesti:
Namus, genčius ir visą svieta
40 Vienu kartu reikia pamesti.
Kas valandas niekais atbuvo,
Tam ir dienos dykai pražuvo,
Tam ir metai ne didžia nauda,
Tam ir amžius be Dievo baimės,
45 Tam ir smertis verksmu ir rauda,
Amžinastis pilna nelaimės.
Kas tarnautie Dievui ketina,
Be perstogės tesirūpina:
Tegul stovi, nors kojos raišta,
50 Mažas, didis, senas ar jaunas,
Valandėlės dykai negaišta.
Iš valandų ir amžiai kraunas.

d. 8 biržio 1858 Varniai

GERAŽODIS

*K. Antanui Valentui,
mylasnykut⁴⁵ lietuviškos kalbos,
dienoj vardinėj.
Su padrąsinimu,
kad nepaturotų⁴⁶ kai kurių gudų,
šių kalbų niekinančių,
ant qžuolo supuvusį stuobrį lyginančių,
ė kitas kalbas ant jaunus*

---

⁴² Patarimą.

⁴³ Daigus.

⁴⁴ Mirties valandos.

⁴⁵ *Mylėtojui, mėgėjui.*

⁴⁶ Nekreiptų dėmesio į kai kurias gudas.

žalius naudingus alksnius ir beržus.

Brol Antanai, lietuvi,
Ramsty ažuolo seno,
Kurio rievės supuvę
Ilgą metą gyveno.
5 Kalba mūsų tėvynės,
Ilgą metą gadinta,
Trejas amžių devynias
Visa graži iš činto.
Ir taip graži, taip miela
10 Išbus tikra ir čiela⁴⁷
Kitas trejas devynias,
Kolai Lietuvos žmonės
Pristigs širdij malonės
Senų daiktų tėvynės.
15 Suluš medžiai jaunesniai,
Alksniai, beržai trąšesniai
Ir sutrupėję smulkiai
Pražus lyginti dulkei.
Ė tas puiris⁴⁸ naminis,
20 Srovia amžių aptvinęs
Ir viesulais mėgintas,
Gudų kirviais aptrintas:
Kirviai, amžiai trupėjo,
Stuobrys vienok negriuvo.
25 Viršūnė nukalėjo⁴⁹,
Žievė, šakos supuvo,
Bet liemuo surietėjo.

Alksniai, beržai žaliuoja,
Vėju pūsti siūruoja,
30 Dangun kelia viršūnę,
Žemėn nukrės perkūne.
Stuobrys apdžiūvęs stovi.
Šakom savo supynė
Visą stiprai pagriovj:
35 Stuobriu stovi tėvynė. –
Čia sukluopo galiūnai;
Stuobrio lapus nudaužę
Ir šakeles nulaužę
Sutrupėjo perkūnai.
40 Ė tas senis pražilęs,

---

⁴⁷ Nepaliesta.

⁴⁸ Supuvęs medis.

⁴⁹ Nušalo.

Surietėjęs, apskilęs
Stiprai stovi ir šypso,
Kad jo kirtėjai drybso.

Del to, Broli lietuvi,
45 Do neesam pražuvę!
Jei su Dievu pradėsma,
Dievo garbės norėsma,
Dievas baigs mūsų darbą:
Terpu dyvų prajėvų⁵⁰
50 Iškas užslėptą skarbą⁵¹
Su garbe mūsų tėvų.
Šiandien diena yr diena
Visuos metuos tik viena.
Visa graži ir šventa,
55 Rasa dangiška krinta,
Šviečia spinduliais savo
Širdin mano ir tavo.
Aš, tą šviesą pajutęs,
Nor prieš Tave mažutis,
60 Bėgu ant Taū⁵², vyresnį,
Nešu žodį pirmesnį.
Trokštu, geidžiu ir noriu,
Kad su dalia padoria
Gyventumėm ant svieta,
65 Šventu krauju aplieto,
Kaip pridera, kaip reikia
Ir kaip žmonės nepeikia.

d. 12 biržio 1858 m. Varniai

PASIKALBĖJIMAS GIESMINYKO SU LIETUVA

Giesminykas

Lietuvėle mano, Motinėle mano,
Tu užgudei mane jauną, meiliai išnešiojai.
Išmokei man melstis ir vargelio vargti,
Klausyt tėvų ir senelių, su žmonėm gyventi.
5 Nuvedus bažnyčion mañ⁵³ Dievui paskyrei,
Sopulingas Dievo mūkas⁵⁴ man apsakinėjai.

---

⁵⁰ Keistų dalykų.

⁵¹ Turtą.

⁵² Pas tave.

⁵³ Mane.

⁵⁴ Skaudžias Dievo kančias.

Privedei ant kryžių, kur Dievulis kabo,
Ir iš versmės kiauro šono šventas kraujas trykšta.
Te puolai po kojom ir man liepei klauptis,
¹⁰ Ir par skaistų tavo veidą ašaros tekėjo.
Ko taip gailiai verki, Motinėle brangi?
Ko taip gausiai tau par veidą ašarėlės krinta?

Lietuva

Kaip neturiu verkti, kaipgi nedejuoti,
Kad užtiko mano dienas devynios nelaimės?
¹⁵ Prašalnykai spaudžia iš keturių šonų:
Geidžia, trokšta mano smerties⁵⁵ ir vaikelių galo.
Mylimieji mano vaikeliai lietuviai
Nebeklauso mano balso ir žabangos' lenda.
Meta mano kalbą, è svetimų tverias,
²⁰ Meta mano nešionėlę, è vokiškai puošias.
Kožnas⁵⁶ didžiu eina, nori pranešt kito,
Nei senųjų nebeklauso, prasimokę niekų,
Terp sau nesutinka, sūdo⁵⁷ iš tol siekia,
Vienas kito nebeskenčia, vienas kitą runglas.
²⁵ Viežlyvystė⁵⁸ skaisti terp jaunų prapuolo,
Pasleidimas iš miestelių sraujom upėm tvinsta.
Visi vargdienėliai nori ponais būti
Ir pragaišę trumpą amžių kliūt peklės vergijon.
Vaikai išsisklaistę lyg paklydę avys.
³⁰ Naujos vieros⁵⁹ sugadintos kaip vilkai jų tyko.
Tyko neprityko ir visiaip vilioja,
Mano rūbais apsivilkę, mano žodžiais kalba.
Prakalbėčia ašiai motiniškais žodžiais,
Motinišką savo širdį išėmus parodyč,
³⁵ Bet vilkai užgirdę išmoks mano balsą
Ir pražadę⁶⁰, prisvilioję vaikelius nužudys.
Del to griaudžiai verkiu ir ašaros' tvinstu,
Žiūrėdama ant vaikelius, jaučiu širdy peilį.
Eik, sūneli mano, jaunuolėli mano,
⁴⁰ Kalbink, žadink lietuvenykus, vesk šventon Bažnyčion
Tegul myli Dievą, Dievo, Dvasios klauso,
Tegul vilki savais rūbais, savais žodžiais kalbas,
Tegul senų vengia, sarmatlyvai⁶¹ auga,

---

⁵⁵ Mirties.

⁵⁶ Kiekvienas.

⁵⁷ Teismo.

⁵⁸ Dorumas, skaistumas.

⁵⁹ Nauji tikėjimai.

⁶⁰ Prabilę.

⁶¹ Drovūs, kuklūs.

Vienas kitą šėnavojas⁶², vienas kito lenkias.

⁴⁵ Tegul meldžias, vargsta ir vargdieniais miršta,
Tegul nieko teip neklauso kaip Bažnyčios balso,
    Ė kas mane ieškos, ras mane Bažnyčioj,
Bo gyvenu aš Bažnyčioj, už Dievo altoriaus.

Giesminykas

Motinėle mano, baltuolyte mano,
⁵⁰ Nesisielok, nesivargink, neliek ašarėlių!
    Neprapulsi tamsta, nei tamstos vaikeliai,
Praeis metas prispaudimo su visom nelaimėm,
    Imsiu tamstos žodį, savo širdin dėsiuos,
Eisiu bėgsiu par ūlyčias⁶³ žmonėm sakinetų.
⁵⁵ Kalbom iškalbėsiu, giesmėm išgiedosiu,
Išrašysiu gražiais žodžiais, par svieta⁶⁴ paleisiu;
    Prikelsiu senobę⁶⁵ iš amžino miego,
Atgaivinsiu drąsius kaulus iš senelių kapo.
    Atgis didžiavyriai iš milžinų veislės
⁶⁰ Ir žiniuoniai, senų amžių datyrimo⁶⁶ pilni.
    Seni drąsaus kaulai sutrins prašalnykus;
Didžiavyriai tamstą gelbės nuo devyniagalvio.
    Senieji žiniuoniai su senobių žodžiais
Mūsų žemę šveis nuo gudų ir vokiečių dvasios.
⁶⁵ Ir sugrįš mum laimė, kaip Dievulis lėmė,
Ir bus rami, kaip senobėj, mūsų brangi žemė.

Lietuva

Ne, sūneli mano, nebus, kaip tu kalbi:
Tavo žodžiai, tavo giesmės pranyks kaip nebūta,
    Pražvagės be skardo kaip žvaguliai pievoj,
⁷⁰ Kaip viesulai prabėgs greitai, greit užges kaip žaibas.
    Negrįš seni amžiai anei amžių laimė,
Neskels kaulai didžiaviryų iš senelių kapo.
    Kadai grįžo upė, marios' nutekėjus?
Kadai grįžo šmaikščion rykštėn surietėjęs kelmas?
⁷⁵ Kadai senas paukštis sugrįžo kiaušinin?
Kadai ugnis antsikūrė iš peleno dulkių?
    Kadai grūdan grįžo išplaukėjus varpa?
Kadai grįžo rytų šonan saulė nususėdus?
    Jei negrįžta šitie daiktai regimieji,

---

⁶² Gerbia, myli.

⁶³ Keliais, kiemais.

⁶⁴ Per pasaulį.

⁶⁵ Senovė.

⁶⁶ Patyrimo.

⁸⁰ Tai kas gali sugrąžinti dieną vakarykščią?
Grūdas gimdžia grūdą, diena gimdžia dieną,
Amžiai kraunas, tolyn traukias, atgalio negrįžta.
Tu netrokšk, sūneli, sugrąžint senobės:
Bo senobėj maža laimė, è didžios nedalios.
⁸⁵ Buvo daugal drąsmės, buvo didžiavyriai,
Bet mañ graužè svetimieji lyg devyniagalvis.
Žmonės krauju prausės, è pelenais tręšè,
Guoliu kietu viduj laužo su žvèrim dalijos.
Buvo didžiavyriai, bet mažesnius spaudè,
⁹⁰ Pilnus laisvės mano vaikus pamušè vergijon.
Buvo, ties, žiniuoniai, pilni datyrimo,
Bet pasakom neteisingom sviètą pripenèjo:
Dievilius prasmanè, ažumiršè Dievą,
Sutvertojaus nepažinè, garbino jo darbus.
⁹⁵ Ir užrūsto Dievas, ir mane prispaudè,
Bet nuplakęs susmylèjo, prièmè Bažnyčion.
Bažnyčia tik viena turi Dievo žodj,
Ana viena tiktai žino, ką mum Dievas lèmè,
Ana viena turi išmègintą ginklą,
¹⁰⁰ Ana viena tik antveikia pragaro pagaires⁶⁷.

Giesminykas

Lietuva Močiule, mylimoja mano!
Visi Tamstos meilaus žodžiai ant širdj man limpa.
Nebudinsiu nigdil⁶⁸ senobinių amžių:
Kaulai tøvų ir senelių kapuos tesiilsai!
¹⁰⁵ Senobių paminklai tenyktai su vèju:
Aš jų broliam giesmèj savo nè nepaminèsiu.
Vakarykščià dieną viškai⁶⁹ ažukeiksiu,
È šià dieną ir rytdienà broliam sakinèsiu.
Viso svieto mokslus lietuviam paduosiu,
¹¹⁰ Viso svieto raštus, knygas lietuviškan versiu.
Lietuvnykai žmonės bus visi galvočiais,
Visam svietai visuos moksluos eis kelio vedžiotų.
Mokès žemè dirbti, kaip už marių dirba,
Mažiau arè, mažiau sèjè, turès daugiau duonos,
¹¹⁵ Patys sočiai valgys, vaikus auklès laisvèj
Ir pardavè, kas atlieka, prispils aukso skrynias.
Visi pilni laimès terp savè mylèsis,
Pilni laisvès, patogumo, viežlyvai žmonèsis.
Ir augs giesminykai, karštos meilès pilni,

---

⁶⁷ Atviras vietas.

⁶⁸ Niekada.

⁶⁹ Visiškai.

¹²⁰ Amžių giesmės mūsų žemėj tvins ramumo vilnia.
Ir suvažiuos žmonės iš keturių šonų
Mūsų laimės, ramios mūsų žemės pažiūrėtų.
Ir eis mūsų skardas⁷⁰ par visą pasaulę,
Ir gyvensi Tu, Močiule, par devynis amžius.

Lietuva

¹²⁵ Ne teip, sūnel, kalbi, kaip kalbėt išpuola,
Ne tą kelią apsirenki, kursai laimėn veda.
Visi, ties, galvočiai dabar klaidinėja:
Vieni gražina senobę, kiti ją ažkeikia.
Vieni kursto ugnį ant pelenų dulkių,
¹³⁰ Kiti gesia piktą liepsną, pridėdami malkų.
Kožnas žmogus turi dvijan⁷¹ širdy liepsni,
Kožna dūšia žmogaus šyla nuo dvejopos ugnies:
Viena žiburiuoja ir patogiai šildžia,
Kita degindama smilksta karčiais juodais dūmais.
¹³⁵ Dievo meilė šviečia ir patogiai šildžia,
Svieto norai ir pageidos degina ir smilksta.
Kur meilė liepsnoja, te pageidos⁷² gensa;
Kur pageidos insikūrę, meilės ugnis nyksta.
Nerasi senobėj ugniakuro meilės:
¹⁴⁰ Kas pranyko – žmonių buvo, kas Dievo – nenyksta.
Visi svieto mokslai pageidų negeso.
Visa šviesa padūmavus, pilna vargų kaitra.
Dievo meilės ugnis tik Petro Bažnyčioj
Visos peklės tvanais, dūmais nigdil neužlieta.
¹⁴⁵ Negrąžink senobės, bo nesugrąžinsi,
Bet neniekink jos paminklų, nekeik vakarykščios.
„Vakarykščia krykščia – šiandieninė šnypščia.“
Vakarykščia Dievo meilė, šiandieninės bėdos.
Tėveliai par amžius nelaimės kentėjo,
¹⁵⁰ Ko daejo, ko datyrė, vaikeliui paliko.
Ir sužėlė mokslas, kaip toj girioj medžias;
Išleisk sulą senų amžių – džius, kaip medžias džiūsta.
Senobiniai amžiai – šito medžio šaknys,
Mūsų amžiai – liemuo, šakos, è rytdiena – lapai.
¹⁵⁵ Liemuo šaknis žinda ir žalioja lapais,
Visa krūvoj žiedus krauna ir sirpina vaisių,
Be lapų – nežydi ir vaisiaus neduoda,
È be sulos neišsprogsta, è be šaknių – griūva.
Visa saulės giedra, visa dangaus liūtis

---

⁷⁰ Aidas, atbalsis.

⁷¹ Dvi.

⁷² Geismai.

¹⁶⁰ Neduos vaisių be lapelių, nei lapų be šaknių.
Viso tikro mokslo tu neišmanysi,
Anei giesme, anei žodžiais neišpasakysi.
Kas platumą žemės ar marių gilybes,
Ar kas kada išmieravo padangių aukštybes?
¹⁶⁵ Yr platumui kraštas, yr dugnys gilumui, –
Visiem mokslam nėra galo, bo išmintis – Dievas.
Tu netrokšk, sūneli, daeit visų mokslų.
Ką tau padės visi mokslai, jei blogai gyvensi?
Nors turėtum žemės nemieruotus⁷³ plotus,
¹⁷⁰ Tiek tik tu ja telaimėsi, kiek išdirbt galėsi.
Nors pažintum visą išminties gilumą,
Tiek tik tu ja telaimėsi, kiek doron apversi.
Alkanas pasklydęs giria nesgrožuoja⁷⁴,
Ieško kelio tankumynėj ir namielio skuodžia.
¹⁷⁵ Teip ir visi mokslai lyg giria plačiausia.
Mūsų dūšios lyg išalkę, mūsų namai dangus.
Nestrukdykim mokslais, nemarinkim dūšių.
Takais meilės tieson bėkim ir dangaus tėvynėn.
Daugal sviete yra mokslo sugadinto,
¹⁸⁰ Galvą temdžia, širdį aušo ir gaišina dūšią.
Tu netrokšk, sūneli, daug didelių turtų,
Ištvirkina didi turtai ir pakelia vaidą.
Buvo daug pasaulėj turtingiausių žemių:
Turtais lepo, turtais gaišo, dabar – kaip nebūta!
¹⁸⁵ Lietuvnykai mano, vargdieniai par amžius,
Dirba, plūkia, prakaitauja – ir šiaip ne teip keža.
Tu netrokšk, sūneli, daug didelės laisvės,
Kur daug laisvės – nēr vienybės, tenai trumpas galas.
Lietuviai vergijoj išbuvo par amžius:
¹⁹⁰ Kam senobėj buvo laisvė, tų dabar nebėra.
Tu netrokšk, vaikeli, žemėj daugiau nieko,
Tiktai dvasios, tiktai meilės, gyvenimo gero.
Ar kelies, ar miegi, vakaro ar ryto:
Ką tik dirbi, kur tik žengi, tu vis meilės ieškok.
¹⁹⁵ Ė kai užgirs Dievas ir mėgs tavo maldą
Ir kai sukurs širdyj tavo šventos meilės liepsną,
Tu, inkaitęs visas, ašmiršk visus daiktus;
Vienoj vieno melskis daikto – meilės, tiktai meilės.
Tada vargus vargsi, bėdas bėdavosi,
²⁰⁰ Kančias, skausmus ir nelaimes iškentėsi linksmas,
Visi prispausdimai regėsis kaip dulkė,
Kraują, dūšių Dievui duosi su dideliu džiaugsmu.

---

⁷³ Nesuskaičiuojamus.

⁷⁴ Nesigroži.

Tada tavo žodžiai bus karšti kaip ugnis,
Tavo giesmės lips ant širdis kaip liepsna ant malkas.
205 Ir sudrebės visos lietuvių širdys,
Kaip vaškėnės atakaitoj vienybėn suslydys.
Nors bus žmonėm vargu, bet bus širdij Dievas,
Visuos darbuos viežlyvystė, visoj žemėj laimė.
Nors pūs žiemys vėjas su vakarų krušom,
210 Nors bus kūnam nepatogu, bet bus ramu dūšiom.
Tu negausi meilės nei moksle, nei sviete,
Tik Bažnyčioj iš altoriaus ir dvasiškam darbe.
Dabar abu klaupkim prie Dievulio kojom,
Visa širdžia šventos meilės nuo Dievo prašykim:
215 Tegul brangus kraujas iš jo šono švento
Meilės ugnies kibirkštėlėm mūsų širdin krinta,
Kad mum Dvasia šventa dabar aplankytų,
Kad mum duotų savo mokslą par kunigo lūpas.
Ė kai keliu šituo aplankys tau Dievas,
220 Tu žinosi, kas sakyti prieš Lietuvos vaikus.

1859 m. Petropilyje

NERAMUMAS

Ko gi skaudžia man širdelę,
Ko gi man nuobodu,
Kai pažiūriu ant upelę
Ir šį žalią sodą?
5 Gal šios upės vandenėlis
Teką iš verkimo?
Gal čia ūžia sodužėlis
Nuo atsidusimo?
Nėr šios upės vandenėlyj
10 Griaudžių ašarėlių,
Šiurkštus vėjas sodužėlyj
Ūžia terp šakelių.
Už kalnelių, už aukštųjų,
Kur saulelė teka,
15 Žemėj meilės ir šventųjų
Verksmų upės teka.
Ūžia, ūžia žalios girios,
Be vėjų linguoja,
Tuomel dūsaun širdys gilios,

²⁰ Tuomel aimanuoja.

Kas suvilgė juodą žemę?
Ne rasa, ne lietus:
Žmonės, nelaimėm aptemę,
Valgė verksmo pietus.

²⁵ Oi te skausmais širdis minta,
Aimais valyva,
Ašarinė rasa krinta,
Vargais dūšia gyva.

³⁰ Čia man širdį skaudžia, griaudžia
Svetima šalelė,
Kad neskamba, kad nesiaudžia
Ašarų giesmelė.

Kad par dienas čia girdėčia
Ašarų giesmelę,
³⁵ Gal pamėgčia, pamylėčia
Svetimą šalelę.

München, 1863

GIESMĖ IN PANELĘ ŠVENČIAUSIĄ

Skaisčiausioja,
Gražiausioja
Dangaus lelija,
Dievagimdė,
⁵ Žalkčiatramdė
Pana Marija!
Tėvo duktė amžina,
Dievo sūnaus motina,
Pažadėta,
¹⁰ Numylėta
Dvasios Švenčiausios!

Mes iš rojaus
Sutvertojaus
Buvom išmesti;
¹⁵ Smerties⁷⁵ kalti,

---

⁷⁵ Dėl mirties.

Sekėm žalktį,
Griekan⁷⁶ įvesti.
Tu gi žalkčio nebijai,
Šventa žemėn atejai:
20 Tu pamynei
Ir sutrynei
Puikią jam galvą.
Visi žmonės
Be malonės
25 Gimėm griekuose,
Nedorybėj
Ir bjaurybėj,
Žuvom varguose;
Tu gi grieko nežinai,
30 Šventa graži amžinai.
Prasidėjai,
Užtekėjai,
Mylistos⁷⁷ pilna!

Skaisti, šviesi,
35 Daili, tiesi,
Šventa, nekalta,
Ant aukštybių
Ir galybių
Dangaus iškelta.
40 Saule apsisiaudama,
Mėnesį pamindama,
Galva šventa
Apdabinta
Dvylika žvaigždžių!

45 Tu pagirta,
Mums paskirta
Motina žmonių!
Meilės jausmais,
Širdies skausmais
50 Peilių septynių;
Reikė sūnus smerčiai duot,
Idant žmones išvaduot:
Tu kentėjai,
Ištovėjai

---

⁷⁶ Į nuodėmę.

⁷⁷ Malonės.

55 Gyva po kryžium!

Mes, neverti,
Jėzaus smertį
Mirštam širdin dėt.

60 Atpirkėjo,
Geradėjo
Nemokam mylėt.
Nusidėjom Jam ir Tau,
Prašuvimą taisėm sau,

Susitepę
65 Ir prikepę
In svieto niekus.

Mums vaitoti
Turint votį
Žalkčio geluonies.

70 Silpstant, klystam,
Džiūvam, vystam
Nuo griekų ugnies.
Tai in Tave puldami,
Meldžiam, prašom verkdami:

75 Išgirsk balsą,
Išmelsk skalsą
Mylaširdystės!

Žalkčio, svieto
Jungo kieto
80 Negalim kilot
Ir nedorus
Kūno norus
Visus sužinot.

Tu mums vargus apmaldyk,
85 Už mum griešnus⁷⁸ užtaryk;
Vierą drūtą
Ir pakūtą⁷⁹
Gauk mums nuo Dievo!

90 Neregėta,
Negirdėta
Dievo dovana:
Ir negimdžius,

---

⁷⁸ Nuodėmingus.

⁷⁹ Tvirtą tikėjimą ir atgailą.

Ir pagimdžius
Visados pana!
95 Tu mergaitė amžina,
Dievu įsčioj nešina!
Zomatuotas⁸⁰
Ir ženklutas
Rojaus šaltinis!

100 Dievu nėščia,
Eini pėsčia,
Pragarą trunkai!
Kerubinais⁸¹,
Serapinais⁸²,
105 Aniolų⁸³ pulkai,
Visi žemyn lenkdamies
Kloniojas⁸⁴ Tau džiaugdamies!
Dreba, tinta
Sutrepinta
110 Žalkčio galybė!

Teip Seinuose
Kaip namuose
Elžbietos daryk:
Dvasios darbus,
115 Dangaus skarbus⁸⁵
Dosniai mums dalyk!
Vyskupą su kunigais
Ir visais Tavo viernais
Par pakūtą,
120 Vierą drūtą
Vesk mus in dangų!

Gaubk Bažnyčią
Nuo vylyčių⁸⁶
Galybių tamsos!
125 Apšviesk žemę,
Kur aptemę,

---

⁸⁰ Aptvertas.

⁸¹ Cherubinais.

⁸² Serafimai.

⁸³ Angelų.

⁸⁴ Lenkiasi.

⁸⁵ Turtus.

⁸⁶ Strėlių.

Spinduliais šviesos;
Šventą sostą užlaikyk,
O bedievius išblaškyk;
130 Duok vienybę
Ir stiprybę
Visiems krikščionims!

Dabintoja,
Valdytoja
135 Galybių dangaus!
Apgynėja,
Priglaudėja
Kiekvieno žmogaus.
Duok mums vierą užlaikyt,
140 Dievo veidą pamatyt,
Kur šventieji,
Išrinktieji
Džiaugias par amžius. Amen.

Seinuose 16 kovo 1898 m.

VELYKŲ GIESMĖ

Linksma diena mums prašvito, visi troškom džiaugsmo šito:
Kėlės Kristus, smertis⁸⁷ krito! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Dangaus Karalius Aukščiausias, kaip žolynėlis gražiausias,
Aplankė mus maloniausias! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
5 Jis pragarą apgalėjo, priešus po kojom pasdėjo,
Ant vargstančių susmylėjo⁸⁸! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Jis prapultį aprakino, Šventuosius tėvus ramino,
Paskui save eit vadino! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Kaip jie tik Jėzų išvydo, verksmingu balsu pragydo,
10 Sveikas būk, Sūnau Dovydo! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Sveikas Karaliau Šviesybės! Viešpatie visos galybės!
Gelbėk mus iš šios tamsybės! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Didį ten džiaugsmą turėjo, susilaukę Atpirkėjo,
Seniai jo troško, norėjo. Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
15 Savo macia⁸⁹ gyvas tapo, neliesdams pečiaties grabo.
Sargai nusgando, be kvapo, Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Prisikėlęs smertį trenkė, viernuosius⁹⁰ savo aplankė

---

⁸⁷ Mirtis.

⁸⁸ Vargstančių pasigailėjo.

⁸⁹ Jėga.

⁹⁰ Ištikimuosius.

Aniolus⁹¹ motinai siuntė, Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Aniolai mano mieliausi, eikit pas Paną Švenčiausią,
20 Motiną mano brangiausią, Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Nuo manęs ją privitokit⁹², linksmą giesmę pagiedokit:
Karaliene Dangaus, džiaukis! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Potam patsai pas ją ejo, didžia šviesybe spindėjo,
Sveikindamas ją, kalbėjo, Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
25 Būki gi pilna saldybės, motin mano, ir linksmybės,
Po anų smūtkų⁹³ didybės, Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Sveikas gi, Jėzau saldžiausis! Sūnaiti mano mieliausis!
Visoms dūšioms maloniausis! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Jau esmi linksmas, pražydus, čia Tave gyvą išvydus,
30 Dabar tarytum užgimus, Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja.
Kalbėjos su Sūnum savo, veidą Jam šventą bučiavo,
Skirdamosi džiaugsmą gavo, Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!
Par šventą prisikėlimą duok mums griekų⁹⁴ atleidimą;
Tegul ir mus laimė ima! Aleliuja, Aleliuja, Aleliuja!

Seinuose 31 kovo 1898 m.

KALĖDŲ GIESMĖ

Apie piemenis

Piemenėliams vargdienėliams tarė Dievo siuntinys:
Sakau reiškiai, šiąnakt aiškiai gimė, kurs jum išganys.
Bėkit, bėkit, piemenėliai, duokit garbę Kūdikėliui,
Prakartyj suvystytam!
5 Sako tiesą – regim šviesą ant Betliejaus kaip dienos:
Neregėjom nei girdėjom nakties tokios nei vienos.
Bėkim, bėkim, piemenėliai, duokim garbę Kūdikėliui,
Vystykluose gulinčiam.
Kokios minios, net devynios: šventų aniolų⁹⁵ pulkai!
10 Akys mato, šiurpas krato, šiaušias ant galvos plaukai.
Bėkim, bėkim, piemenėliai, duokim garbę Kūdikėliui,
Atpirkėjui gimusiam!
Giesmę gieda! Žodžiai rieda kaip perkūnai iš dangaus!
Tai kankliuoja! tai vamzdžiuoja! Širdj linksmina žmogaus.
15 Bėkim, bėkim, piemenėliai, duokim garbę Kūdikėliui,
Viso svieto⁹⁶ Viešpačiam!

---

⁹¹ Angelus.

⁹² Pasveikinkit.

⁹³ Kančių.

⁹⁴ Nuodėmių.

⁹⁵ Angelų.

⁹⁶ Pasaulio.

Dangiškose aukštumose garbė Dievui visados!
Žemėj doro valios noro žmonėms laimė be bėdos!
Bėkim, bėkim, piemenėliai, duokim garbę Kūdikėliui,
²⁰ Žodžiui, kūnu tapusiam.
Koks mažutis, malonutis, skaistus saulės spinduliais!
Motinėlė pasikėlė visų žvaigždžių žibuliais!
Aure šventą senutėlį: kaip jis taiso patalėlį!
Klūpo jaučias⁹⁷, asilas.

²⁵ O Švenčiausis! o Aukščiausis, nusivilkęs iš garbės!
Gelbėt žmogų nepatogu: vargai vieni prasidės.
Mes atbėgom, piemenėliai, šio pasaulio vargdienėliai,
Tave lankom, garbinam.

Šaltą, kietą gimties vietą terp galvijų apsrinkai!
³⁰ Šiurkštaus vieno kuokšta šieno, pakulniniai vystyklai!
Mes, pavargę piemenėliai, ką Tau duosma, vargdienėliai,
Visą širdį duodame.

Dabar matom ir supratom, kas do laimė biednam⁹⁸ būt,
Pasišvęsti, vargus kęsti, kad ant amžių nepražūt.
³⁵ Mes laimingi prasčiokėliai! Dėkui Dievui – Kūdikėliui,
Kad mum pirmus pašaukei!

Dėkavonė ir malonė, kad ant svieta atėjai.
Vargų, skausmų, gailių jausmų Tu del mūsų nebijai:
Tu mums griekus apmazgosi⁹⁹, dangaus laimę dovanosi.
⁴⁰ Būk ant amžių garbintas. Amen.

Seinuose 3 d. sausio 1899 m.

Antanas Baranauskas, *Rinktinė*, sudarė ir parengė Rita Šepetytė, Vilnius: Baltos lankos, 2001, p. 9–14, 22–24, 101–102, 110–122.

---

⁹⁷ Jautis.

⁹⁸ Vargšui.

⁹⁹ Nuodėmes nuplausi.